

עלון

כפר אנתוס

נתן יונתן

עלון מס' 13 תשס"ד 21.10.83

תפילת רוח

'הירח הסתוי הכבד המנמיד', סתוי, זו המלה הנכונה. כבד כמו דבש-תמרים אפל והבשלות שהיא, כך אומרים, כל, ואחר הבשלות מה? סתו ועוד סתו מחר ומחר, אבל זוהי אדמתך ואלה הרוחות: דרומית שקשה לחטים שלא נמלאו ויפה לזיתים שהנצו ורוח צפונית שמיטיבה עם החטה הצעירה וגוזלת נצה רכה של זיתים; ואתה, לך והתפלל אל הרוח. אחר-כך הגשם; אבקת-קיץ משאירה אפילוים זהבים על שפת אגמים; אם תמצא שם חסידה אחת שמוטת-גפים שנגמר לה הכח לעוף עד לאי-הדרום, הגד לה; עכשו אוקטובר, אם זה אומר לך משהו. הימים מקדימים פה להחשיך והשיר חצה כפר לבדו את המצרים, מי יודע לאן. הירח הכבד מנמיד מנמיד בתוכי וקשה נורא את כבד האור הסתוי הזה להכיל.

אוקטובר 1980

1.11.82
2.11.70
3.11.80
4.11.77
5.11.50

ראו ער
דני גלבוץ
צביקה אסף
חריץ שיה
רינגל גולדשטיין

א ל ו ק א ו פ ת ו

אלן נולדה בשנת 1920, למשפחה יהודית שיטבה בגרמניה מאז המאה ה-15 והגיעה לדרגה גבוהה ביותר של התבוללות. רק עליית היטלר לשלטון הביאה לתודעתנו את העובדה שאנחנו יהודים. עברנו מייד להולנד, כי אבינו העריך את היטלר נכון ביחסו ליהודים, אך לא ביחס ליתר תכניותיו: היות והולנד היתה נויטרלית במלחמת העולם הראשונה, לא היה טפק בליבו שנהיה בטוחים בה גם במימי המלחמה המתקרבת.

כל 4 בני המשפחה נכנסנו לתנועת הנוער הציונית "מכבי הצעיר", תנועה שנוסדה בין פליטי גרמניה שבהולנד, ופתאום הפכנו מיהודים מושרשים בארצם ל-Ostjuden. כל עוד היתה זאת תנועת נוער בלבד, ניתנה ברכת המשפחה, אך כשדרשנו להגשים את סיסמת החלוציות - נתקלנו בהתנגדות חריפה מצד אבי. בכל זאת הצלחנו לשכנעו שאלה הם החיים שלנו ויצאנו להכשרה חקלאית בהולנד למשך 3 שנים.

רשיונות עליה מטעם ממשלת הוד מלכותו ניתנו אז רק לארצות שבהן חיי היהודים היו נתונים בסכנה, על כן חיכינו שנים - ורק חודשיים לפני פרוץ המלחמה אורגנה בהולנד אניה לעליה בלתי-לגלית. אחרי חודש של טלטולים בים, הגענו ארצה, ספינה אחרונה לפני פרוץ המלחמה שעלתה לחוף מבלי להיתפט בידי הבריטים.

יעדנו של אלן ושלי היה קיבוץ "הבונה" בחדרה (כיום "דורות"). אך אלן לא נתפסה לחיי הקיבוץ ובמיוחד לחיים הספרטניים של קיבוץ במושבה, בתנאים של חוסר עבודה. היא התחתנה והקימה את ביצה בחיפה, העיר שאהבה עד היום האחרון. הנישואים לא עלו יפה, גם לא נסיון ההתקשרות השני, והיא בנתה לה את חייה בחיפה, בהצלחה, באורח עצמאי. תקופה ארוכה עבדה בשק"ם, בתור אחראית לקנטינה בהר הכרמל. אחרי זה היא מילאה, במשך שנים, תפקיד של אחראית לחנות התיירים באניה של חברת "ציס". היה זה המקצוע האידיאלי בשבילה - לנסוע בעולם, להכיר אנשים חדשים עם כל הפלגה. סגירת קווי הנוסעים של "ציס" הביאה על אלן הרבה קשיים: לחיות ולהתפרנס כאשה מבוגרת לבדה בעיר, תוך פחד מפני העתיד. היא פנתה להתקבל בכפר מנחם, ובתקופה הראשונה השינוי השפיע עליה לטובה. אך במשך הזמן, הבדידות וההרגשה שהיא חיה חיים שלא היא בחרה בהם - הוליכו אותה לדיכאון שלא יכלה לעמוד בו לאורך הזמן.

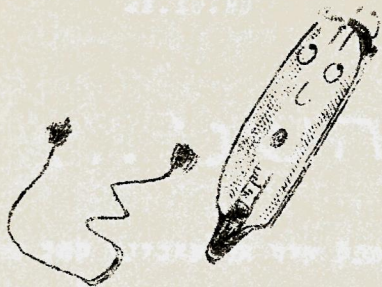
ג ד

נר זכרון

ראובן שויאר	1.11.82	(יום השנה 1.11.83)
דני גלבוע	4.11.70	
צביקה אסף	8.11.80	
פרץ שיף	9.11.77	
רינגל גולדשמיט	12.11.50	
משה רן	28.11.80	

על מצב הבריאות

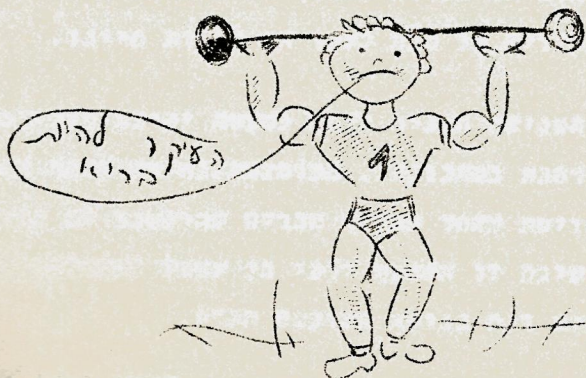

הענין הזה שייך לכולנו-צעירים וותיקים כאחד. על החברים להטות שכס בתורנויות, על בעלי המלאכה לתת עדיפות ראשונה לצרכי הבית ועל המוסדות לזרז בנית מרכז בריאותי חדש במהירות האפשרית, כי ללא ספק ילכו הבעיות ויחמירו.

ועתה לבעיות הספציפיות: המשפחות מטפלות בחוליהן כל יום 6 שעות רצופות. מצב זה קשה מאד בעיקר למי שנשאר ללא בני משפחה בקיבוץ. כיום עובדת חברה שלנו ואליה מצטרפות שתי נשים מן החוץ. אנו פונים לחברים להתחלק בעומס כדי להקל על בני המשפחה. צריך לחשוב היום במושגים חדשים כיון שהמציאות השתנתה, והדברים ילכו ויחריפו.

תארתי את המצב ואת הבעיות הניצבות בפנינו והיתר תלוי בנו, באיזה מידה נצליח להגשים את אחד מעקרונות היסוד החרוט על דיגלנו: עזרה וערכות הדדית.

בלה

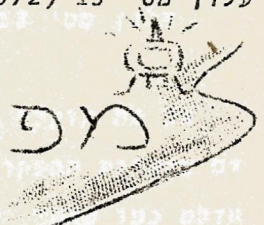

הדברים נאמרו בשחת קיבוץ. מטבע הדברים הוא שאנשים צעירים (אפילו עד גיל 50), בנים טובים להוריהם, אינם מסוגלים לחוש את הזקנה. ימי החולי המצפים לאלה שאכן יזדקנו. כמו כן מטבע הדברים הוא שאנשים שמזדקנים והולכים, אינם משלימים עם הזקנה ומנסים בדרכים שונות להתכחש לתהליך. אולי חושבים שע"י כך התהליך יעצר. זה דומה לילד קטן שעוצם עיניים ואומר "עכשיו אתם לא רואים אותי". אחרת איך אוכל להסביר לעצמי בצורה רציונלית את מצבנו היום.

בכפר יש היום מעל 160 חברים מגיל 60 ומעלה. אותה שכבה לא דאגה שעה אחת קודם ליום בו יזדקקו לטיעוד בתנאים הולמים, שיאפשרו טיפול נאות בחברים המזדקנים והחולים, כדי שיוכלו לחיות בכבוד עד סוף ימיהם ולא יביישו את נעוריהם. ואם לא קמו בנים ואמרו כי יש לדאוג לנו, הרי שכבת הוותיקים היתה חייבת לחשוב היטב על הימים שיבואו. היו כנראה עדיפויות אחרות, ולכן המצב היום קשה. למעשה אין לנו היום תנאים מינימאליים להגיש עזרה דרושה לחברים חולים, הזקוקים לטיפול 24 שעות ביטמה ולאחרים הנזקקים לעזרה חלקית בביתם. פתחנו את בית הרופא הישן כבית-בריאות. עתה נמצאים בו שני אנשים, אך ברור שהבית אינו מתאים ליעודו והכל מאולתר בו-צוות העובדים, ציוד אלמנטרי, מזגנים שלהם אנו מחכים מאז הודש יוני ועוד.

אני מעלה דברים אלה מפני שהבית הזה אינו נחלת יחיד או ועדה. רצה המקרה שדווקא חברים אלו יהיו בתפקיד בתקופה זו, ועליהם כביכול מוטלת המשימה להוציא את העגלה, השוקעת בבוץ, בעצמם.

מפגשים מן הדור השני...

"הכתובת זועקת מכל קיר אך עינינו טחו מראות". מדוע הרגשה זו וראית מצב זה אינם נחלת הכלל? מדוע הם אמורים להתריע ולבוא איתנו חשבון? ברור מדוע ראה פגישה זו. יש להבהיר לאלה שיכולים לשאת בנטל את חומרת המצב. ברור גם מדוע לא הוצגו הבעיות במקומן הטבעי-שיחת הקיבוץ. "כותל המזרח" ננטש ע"י יושביו עוד בטרם טעמו טעם של שיחה. אולם גם לאותה שיחה של הדור האחר הם לא באו. אותם 30 חברים שהתייצבו, הם בדרך כלל אותם מתי מעט שאכפת להם ויהיו מוכנים לתרום אם יתבקשו. אנחנו מוכנים להיות מעורבים. איך זו זכות גדולה להיות מעורב. מעורבות משולה לרכבת הנוסעת בכרוך מסוים. אני יכול להמשיך ולסע באותה רכבת כל עוד היא נוסעת בכרוך הרצוי לי. אני יכול לרדת ממנה בכל עת ובכל מקום. אנו זקוקים היום ל ה ת ע ר ב ו ת. היכולת שלנו לשנות את מהלכה של הרכבת לכרוך הרצוי לנו, לכרוך שאנחנו נגדיר. אם לא נתערב, היא תמשיך לנסע, ויש לה תחנה סופית...

באותה פגישה הוצע ע"י המזכירות, צוות היגוי שתפקידו יהיה להביא הצעה לאיוש תפקידים מרכזיים, קרי: רכזי ועדות. הצוות כולל מזכיר, מרכז משק, סדרנית עבודה וכן שני 'אזרחים': שלומי ש. ואפרת פ. בעידן של הרהורים בנושא הדמוקרטיה יש אולי, טעם לפגם בטינוני 'ממסדי' משום המסר: שוב יש מי שער לבעיות ומוצא פתרונות. עם זאת, אם יש בכך "עוות" לטווח הקצר, הרי שצריך לראות את הטווח הארוך והוא הרתמות מחדש למילוי תפקידים, על מנת לשפר את ארחות חיינו.

הפגישה השניה היתה למעשה ישיבת מזכירות מורחבת במתכונת... מצומצמת. גם פה היתה אכזבה מסוימת מאחר שמספר חברים שהוזמנו לא באו. בישיבה זו השתתף יוסי בן שאול מהמחלקה לחברה, והיא דנה בנושא המועצה הנ"ל.

הקבה"א עומד לקיים שתי ניונוצות, הקרובה תדון בנושא דמוקרטיה וחברה והשניה-מועצה חינוכית. עניננו הפעם הוא נושא הדמוקרטיה. ענינים אחרים דוחקים לנו יותר מהתעסקות בנושא הדמוקרטיה: את מי מעניין ומי נדרש בכלל לעסוק בדרך בה נבחרת ועדה, מהו תהליך קבלת ההחלטות, מי, מתי וכיצד מתבצעות החלטות וכו'. אלה הם נושאים שההתמודדות איתם, אם בכלל, יכולים להמתין. אלה הם נושאים בשמים והשמים-יכולים לחכות. ייתכן שהמועצה הזו 'תפסה' אותנו בשלב קצת מוקדם מכדי שנעסוק דווקא בשאלה זו, אך בטווח היותר רחוק, איך ספק שחייבים היינו לעצור ולבדוק. תהליך כזה של בדיקה קורה, בדרך כלל, כאשר כל הנורות האדומות מהבהבות. לכך טוב שהנושא הועלה ונוכל לצאת ממנו ולבדוק כמה מערכות בחיינו הציבוריים.

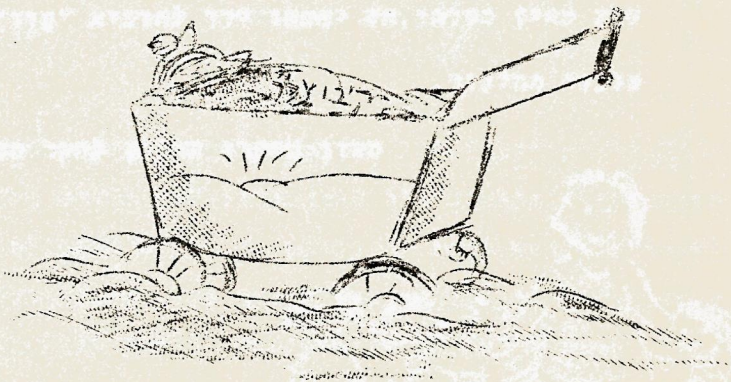
שני מפגשים שנערכו השבוע יכולים להעיד על הכירסום הרב שחל ברצון הקולקטיבי שלנו לקיים מערכות שהן מיסודן וולונטריות. המפגש הראשון התקיים במועדון לחבר ונועד לגוף אנונימי ואמורפי המתקרא "דור ההמשך". מה ומי ממשיך הדור הזה? איני בא להטיל ספק בכנות מארגניו. הם מרגישים את אבדן הדרך הצפויה לנו אם השאננות תמשיך להיות נחלת הכלל. אם מסך הטלביזיה יהורה את המטרה לכל חיצו התרעומת והביקורת היוצאים מאיתנו. באותה פגישה הוצגה תמונה קודרת של מערכת חברתית שאינה מתפקדת, מערכת עבודה העומדת לפני שוקת שבורה, חיי תרבות שאינם לא רק על פי קריטריונים של אחד-העם, אלא לפי אמות מדה של אנשים פשוטים כמונו. הוצגה גם בעיה דמוגרפית קשה שאינה מאפשרת תכנון מראש לכל טווח שהוא וממילא המערכת נקלעת לאי וודאות וחוסר יכולת לתפקד כהלכה.

הרבה תשובות לרעיון חדש

מעולם לא עשינו את זה בצורה כזו...
 זה לא ילך...
 ניסו את זה במקום אחר וזה לא הלך...
 איך כח אדם...
 איך כסף...
 איך לנו זמן לדבר כזה...
 זה לא בתקציב...
 זה לא חדש, תמיד עשינו כך...
 כבר ניסינו את זה פעם...
 אנחנו לא בשלים לזה עדיין...
 זה לא מתאים לאופי המיוחד שלנו...
 הכל מסתדר, למה לשנות...
 תן לאחרים לנסות קודם...
 תציע בכתב, ונשקול את העניין...
 זה נשמע יפה אבל לא מעשי...
 אם זה היה שורה משהו היו חושבים על זה קודם...
 אתה לא מביין את הבעיה...
 אולי תעבוד קצת במקום להציע...
 נעשה קודם מחקר...
 צריך להקים ועדת אד-הוק...
 אתה מצויר שדיים על הקיר...
 אתה פותח תיבת פנדורה...
 איך לזה כיסוי בתקנון...
 הקיבוץ הארצי יערער...
 החברים לא יסכימו לזה לעולם...
 למה לא תציע את זה לשכנים, זה בדיוק מה שהם צריכים...
 על מה אתה מדבר? אנחנו מתפתחים ומשתנים כל הזמן...
 יש דברים יותר דחופים...
 רעיון טוב-תעלה אותו בהתחלת השנה הבאה...
 אתה רוצה משרה של יועץ...
 אל תקרא לדובים מן היער...
 וכו' וכו'.

גם פה הועלו הבעיות הקשות בהן אנו ניתקל-
 ים מבחינת התפקוד, ההענות והמצב הדמוגרפי.
 אולם כמו שאמר יגאל, יש מספר בעיות אובייקטי-
 ביות שאותן לא ניתן לשנות בטרוח הקצר, ואיתן
 יש להתמודד. בסופה של אותה שיחה, הוחלט להכנס
 למהלך של דיונים 'קראת המועצה (אם כי באחור)
 והפרטים יובאו לאישור לאחר שיסוכמו במזכירות.
 שתי הפגישות שהתקיימו השבוע, מעידות על שתי
 תופעות בחיינו. האחת, איך כיום מערכת ועדות
 המתפקדת כנדרש ולכן הכל מנוקז אל המזכירות.
 השניה, אדישות בקרב שכבות גיל שאמורות לשאת
 בנטל המאמץ החברתי, הכלכלי והתרבותי. אשר
 לסיבות שהביאו למצב זה, איך זה מעינינו עתה,
 והוא בוודאי יכול להיות נושא מרתק למחקר
 סוציולוגי. אולם תהיינה הסיבות אשר תהיינה,
 יש להציג דרך ולקבוע עקרונות והצעות לפתרון,
 לפחות של חלק מן הבעיות.
 ייתכן, שהרכב חדש של מזכירות, שיהיה מיוסד
 על מרכזי ועדות, יוכל לפעול מתוך הבנת הצרכים
 של מגזרים שונים. ייתכן, שהוועדות יתפקדו קצת
 יותר טוב, אם תהליך קבלת ההחלטות יהיה מלווה
 ביתר אינפורמציה ובמתן יתר אוטונומיה לכל
 ועדה. במקביל למזכירות כזו חייבת לפעול ר.
 חברה שתתמקד ותטפל בנושאי הפרט, ובכך תוכל
 לתת מענה לבעיות שאינן מחייבות עיסוק
 במזכירות.
 אם כך או כך, ברור שנמשיך לבוסס בבוע, אם
 לא נטה שכם כדי לחלק את העגלה, ויפה שעה
 אחת קודם.

עמוס

הערכה לעובדות חינוך ע"י העבור הקיבוצי.

מידת שביעות הרצון של אדם מעבודתו וההערכה העצמית שיש לומתפקידיו בעבודה, מושפעים מאוד ממידתה ואופיה של הערכת הסביבה החברתית לעבודתו ולתפקידו בה. קשר זה נמצא במחקרים רבים ובאוכלוסיות שונות והוא נכון גם לגבי האוכלוסייה הקיבוצית.

העבודה בחינוך בגיליים הצעירים (מטפלות, גננות, מורות) עומדת על סדר היום בקיבוצים רבים, לעיתים קרובות כאשר רבים תוהים מדוע ישנם עובדי חינוך החשים שעבודתם אינה מוערכת מספיק, על ידי העבור הקיבוצי. והרי באופן טבעי ואובייקטיבי, חינוך הדור הבא הינו מהיבודות החשובות ביותר בחברה הקיבוצית.

במחקרי המכון לחקר הקיבוץ, נמצא כי היוקרה התעסוקתית של עבודת החינוך, הינה גבוהה בעיני רוב החברים. במחקר אחד למשל, התברר כי מבין 40 עבודות ותפקידים בקיבוץ, מצויים עובדי החינוך למיניהם, בחלק העליון של הערכת העיסוקים והתפקידים, כלומר, אחרי רכז המשק, המזכיר, גזבר רכזי ענפים ועוד כמה מקצועות בודדים.

במחקר אחר נשאלו הורים לילדים במערכת החינוך שתי שאלות:

1. מהי מידת הערכתם לעבודת צוות בתי הילדים בכלל.
2. מהי ההערכה הניתנת לעובדי בתי הילדים ע"י רוב החברים בקיבוץ?

התשובה היתה שרק 10% ענו "הערכה רבה מאוד" ו-36% ענו "הערכה רבה". והרי רוב חברי הקיבוץ הם הורים לילדים, והם אותם הורים עצמם!

כלומר, אנו רואים כאן תופעה של "בורות המונית" כאשר רוב ההורים חושבים ש"להוריים האחרים" אין הערכה לצוותי החינוך, בה בטח שלרובם המכריע (93%) יש דווקא הערכה רבה, אולם שומרים אותה בליבה ב"סוד".

לנוכח משפטי הפתיחה שנאמרו בדף זה, ברור כי מוסדות החינוך והעבודה יעשו שרות טוב מאין כמוהו, אם ימצאו דרך להוציא "סוד" זה החוצה ויביאו מגמה זו לידיעת עובדי החינוך.

מתוך: מחקרי המכון לחקר הקיבוץ/אוניברסיטת חיפה

-7-

על החוג לנגרות

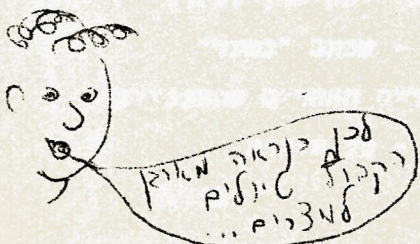
שיחת הקיבוץ! אנחנו מדברים על שיחת קיבוץ!
 יופי, אתה יודע מה דעתי, נכון? אז ככה: אלף,
 זה לא חונה, מי שבא לו ללכת, שיהיה בריא,
 אנחנו וולונטריים לא בית, זה פשוט משעמם
 וזה לא מעניין אותי יש לי דברים יותר חשוב-
 בים לעשות... מה למשל? כל מיני! גמל, אתה
 יודע שזה סתם בירבורים, אל תכחיש! דלת, זה
 לא בראש שלי הא, אתה יודע שאני צודק.
 וו, אני מציע לכם לא לעשות מזה עניין.
 טוב, בסדר הבנתי, אבל כשבשיחת קיבוץ
 דנים על פניה אישית שלך לצאת ל-4 שנות
 לימוד או להבדיל, חופש או וכו', האם גם זה
 משעמם אותך? או...

אביהו

יש לי הצעה!

אם כי המצב הכלכלי קשה מאוד, אני רוצה לשאול ולהציע
 מעל דפי העלון: אולי נסכים כולנו ליותר ביום הולדתו של
 הקיבוץ, על מתנה אישית לכל חבר ונעשה לכולנו ביחד מתנה
 יפה: נכניס מזוג אויר לחדר האוכל שלנו!!! הרי אנו נמשיך
 לעבוד קשה ולפחות במקום ציבורי כזה, יהיה נעים לבלות
 בזמן הארוחות.

לילד

נשכחנו כאלביום נסעו לקאהיר לביקור
 עונת נשיכת הכלבים כבר החלה כבכל שנה ורבים מאיתנו נסעו
 לקהיר ולקושטא לרפא את בניהם ובנותיהם הנשוכים. עוד ביום
 אתמול, נשכו שני כלבים שני ילדים בני המקום. הודענו את
 המקרה המעציב לממשלה וזו לא אחרה ותשלח היום מסממים בכל חוצות העיר, לטמם את הכלבים.
 סממו את כלביכם, סממום! (מתוך עיתון "החרות" כ"ד אב תרס"ט (1909))

פרשת דרכים

לראות את יעקב כחלק ממסכת חייה המתחדשים. עולמה, לא היה עולמו, שפתו לא היתה שפתה ומטרותיה הרגו הרחק מגבולות פולין מולדתו. כיצד איפוא תוכל היא להתחיל לבנות על יסוד רעוע כל כך? היא חזרה ושאלה את עצמה האם חי-יבת היא לשלים עם מציאות זר? האם יהיה בה הכח לפרוץ את המצור? הכל חלף במוחה במהירות כזאת ובערבוביה. כך מצאו עצמם עומדים על מדרגות בית סבתה של ליאורה, שנשאר "עירי" בין כל בתי הרחוב ההרוסים. הם הביטו אחד בעיני רעהו בעצב, ביום שסמל את הפדות. "טוב, נכנס בינתיים" אמרה ליאורה - קשה יהיה למצוא מקום מגורים אחר. מנוי וגמור היה עם ליאורה, כי אכן זמנית תהיה דירתם המשותפת, היא השת-דלה להעביר לתודעתו "זמניות" זו שארכה לאחר מכן כחצי שנה. דרכם נפרדה כשליאורה "זזה" מערבה בחיפושיה אחרי שבילים המובילים לארץ ישראל. כל השנים מתפללת ליאורה, להצלחתו של יעקב - האם יודע הוא זאת?

ל י ז ק ה.

הבעת תודה

עם הופעת "המכתבים לחגי" בשפה הגרמנית-ברצוני להודות: למזכירות - שהבינה וסייעה לאריה גרשוביץ - שחזר ואייר לרחל ישראל - ששקדה ותרגמה לאלזה וקוטי - שקישרו ועזרו לאביגדור - שכתב "בשער" ולכל החברים האחרים שהתעניינו ועל הכל - על שיתוף הפעולה החברתי ליזקה

היער הטוב והמיטיב נשאר מאחוריהם. עדה גדולה ומגוונת יצאה לדרך אל האור ובלבה מקנ-נת אי ודאות וספקות לרוב. כיצד יראה יומם החדש? ומה תומך הוא בחובו? איש איש ומחש-בותיו. מידי פעם היה מישהו מסב ראשו לאחור כאילו מבקש להפריד מידיד נאמן, המצפה למילת עידוד. השביל היה ארוך וצר, והאנשים פסעו דמומים ומכונסים בתוך עצמם. צלליות הע צים הלכו והתרחקו עד שנמוגו כליל. פתאום נמצא הקהל הרב חשוף לגורלו בשדה הפתוח. כל אותה עת התלבטה ליאורה כיצד לפתוח בש-יחה. ברור היה לה, כי הרגע המכריע הגיע והיא חייבת לפרוק מעליה את הנטל שהלך ותפח בתנאי היער המיוחדים. קשריה עם יעקב התחילו בגיטו, שם זכה יעקב למקום בתוך המשפחה מכנ-יסת האורחים. שם נמשך ליבו אחר ליאורה. הבדידות קרבה את שניהם וכך חלמו על ימים טובים יותר - כשהכל יחזור למסלולו הרגיל. חיי היער המשותפים הגבירו את מחויבותה כלפי האיש, אך רגשותיה וכל עולמה הפנימי של ליאורה לבשו מעטה של אדישות מופגנת. יעקב התעלם מן המצב, הוא ציפה לתפנית עם בוא השלום. הוא לא הרגיש בתהום שנפרצה ביניהם, למרות רמזיה התכופים של ליאורה. ובכן, מה הן תוכניותיו ולאן מועדות פניו יעקב? שאלה ליאורה כמעט בלחש. יעקב כאילו ניעור משינה עמוקה, חזר על שאלתה וענה בזעם-האם עדיין לא ברור לך? והתחיל במונולוג ארוך ומיגע, שכלל את כל שלבי היחסים ביניהם. הוא דבר בלהט ובהתרגשות ולחלוחית כיסתה עיניו הגדולות והירוקות. אחר כך שוב היה שקט וכנוע עד להתפרצות זעם נוספת. כל מאמציה עלו בתוהו. הוא לא סרב לשמוע, הוא נפגע קשה מעצם העלאת הנושא על פני השטח. ליאורה הקשיבה לדבריו וצערה הלך וגדל, כי הרי לא התכווננה לפגוע בו. היא רצתה לאמר את אשר אמרה פעמים רבות כל כך- היא רצתה לשמר את הידידות היפה, אך לא יכלה

מכתבים למזכירות

משרד דואר
ס"ק אה"א

ירושלים ת"ו ד' חשוון תשד"מ

לכ' הנהלת מועצת כפר מנחם.

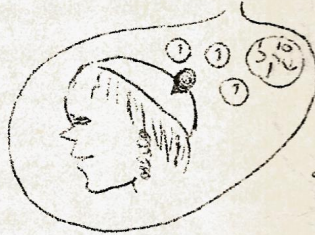
ידיד יקר! אנו מתכבדים לפנות לכב' ומקווים שנמצא חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם. אנו קוראים לכב' להושיט לנו עזרתו וליטול חלק בעבודתנו בקודש, לימוד תינוקות של בית רבן. רבים ההורים השולחים את בניהם אלינו ללמוד לימודי קודש. נשמח לקבל תרומותיכם ובתמורה נתפלל עבורכם.

בכבוד רב ובהוקרה

הרב טורץ

מוסדות תורה תמימה בעיה"ק תובב"א

החברים המעוניינים - הכתובת המלאה שמורה במערכת, סודיות מובטחת!

מכתב גלוי לאברהם טולדו, מזכיר הקיבוץ. שלום רב.

מקובל במקומות ציבור לתלות תמונות של הנשיא, ראש הממשלה וסמל מדינת ישראל. ידוע לי, וכך אף חונכת, שאתה קפדן (פדאנט בלעז) ולכן אינני מביין מדוע עד היום תלויה במשרד הדואר שלנו תמונתו של בגין ולא של שמיר.

בברכה אבא יוסף טולדו.

במסגרת לימוד נושא הדואר הפכה כלתנו, כיתת שבולת, למשרד דואר ליום אחד. הזמנו את ההורים, האחים, הסבים ואת ילדי הכתות לכתוב ולשלוח מכתבים, חבילות ומברקים.

במשרד הדואר שלנו עבדו 15 דורות חרוצים וזריזים שעשו את עבודתם בנאמנות רבה, ושרתו את קהל הלקוחות באדיבות ובסקידה ראויים לציון.

הכסף שנאסף סך 270 שקלים הועבר לקרן ליב"י.

קב' שבולת

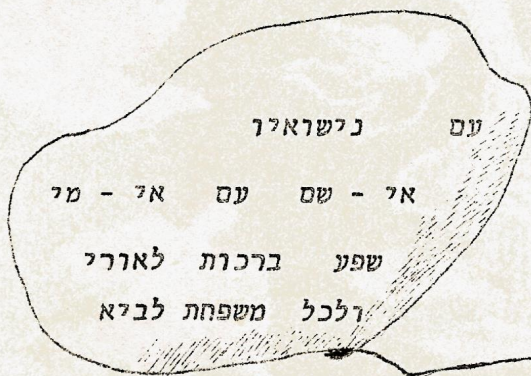

מהנעשה בועדות

א. מ. ל. (איך מה לדורח)!

הודעה חשובה

ב-1 בדצמבר ש.ז. יתחלפו מספרי הטלפון ויופעל חיוג ישיר פנימה. בימים הקרובים יוחל בהכנת ספר טלפונים חדש. שלומי מחפש מתנדב להכנתו ולעריכתו של הספר החדש.

עם נישואיו

אי - שם עם אי - מי

שפע ברכות לאורי

ולכל משפחת לביא

לערך שבתאי שהשתחרר מהשרות הצבאי ברכות ואיוחלים להקלטות קלה ומהירה.

לחנקה וחיים

ברכות להולדת הנכדה

לחיה ודוד

ברכות להולדת הנכדה